Ref. Farde e-Vergaderingen : 2710213

Nr DO : 15

Ontwerp-Besluit - Raad van 20/04/2026

Onderwerp : JD.- 53722.- Reglement betreffende agressief bedelen en bedelen met kinderen.

De Gemeenteraad,

Gelet op de Nieuwe Gemeentewet en in het bijzonder de artikelen 119, 119bis, 135, §2;

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

Gelet op de Wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties;

Gelet op het algemeen politiereglement voor alle 19 Brusselse gemeenten;

Gelet op het Strafwetboek, in het bijzonder de artikelen 433ter en 433quater, of de artikelen 288 en 289 van het nieuwe Strafwetboek;

Gelet op het politieverslag van de politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene van 4 maart 2026, gebaseerd op de vaststellingen van het team Herscham, evenals het bijgevoegde fotodossier;

Gelet op het bijkomende politieverslag van 30 maart 2026, gericht op de situatie van gezinnen met officiële woonplaats in Brussel;

Gelet op het verslag van de dienst Openbare Rust van vzw BRAVVO, op basis van de vaststellingen van het Bruciteam, van 26/02/2026;

Overwegende dat personen het recht hebben om hulp te vragen en te bedelen op het grondgebied van de Stad, maar dat volgens nationaal en internationaal recht – en in het bijzonder het Verdrag inzake de Rechten van het Kind – het belang van het kind moet worden meegenomen en voorrang heeft;

Dat een persoon vrij is om sociale hulp waarvoor hij of zij in aanmerking komt te weigeren, maar dit niet mag doen op een manier die kinderen in gevaar brengt;

Dat dit reglement niet tot doel heeft om bedelarij in het algemeen te verbieden of te beperken, maar om in te grijpen in het hoogste belang van het kind op bepaalde plaatsen op het grondgebied van de Stad Brussel;

Overwegende dat de verslagen van de vzw BRAVVO en van de politiediensten aantonen dat bepaalde vormen van bedelarij belangrijke verstoringen veroorzaken van de veiligheid, de netheid en de openbare rust;

Overwegende dat het bovengenoemde verslag van vzw BRAVVO melding maakt van talrijke vaststellingen waaruit blijkt dat kinderen die deelnemen aan bedelarij op straat verhoogde risico's lopen op ziektes en ongevallen; Dat deze risico's nog groter zijn in de winterperiode, omwille van de dalende temperaturen en de duisternis;

Dat het verslag melding maakt van een constante toename van situaties van bedelarij waarbij minderjarige kinderen betrokken zijn;

Overwegende dat uit het rapport blijkt dat het fenomeen van bedelarij met kinderen al meerdere jaren bestaat, aanhoudt en de neiging heeft om toe te nemen; dat sensibiliseringsacties alleen onvoldoende zijn om het fenomeen in te dijken;

Dat de risico’s voor kinderen reëel, gedocumenteerd en weerkerend zijn;

Overwegende dat de vzw BRAVVO in haar rapport aangeeft dat in 2025 en 2026 een diversificatie van de werkwijzen werden vastgesteld, waaronder statische bedelarij, rechtstreekse aanspreking van voorbijgangers, en soms opdringerige of zelfs agressieve gedragingen;

Dat dergelijke gedragingen – soms in aanwezigheid van kinderen – een gevoel van onveiligheid creëren en de openbare rust en het stedelijk en commercieel klimaat schaden;

Overwegende dat het politieverslag van 4 maart 2026, de bijgevoegde foto’s en het politierapport van 30 maart 2026 aangeven dat sinds 2017 werd vastgesteld dat gezinnen op regelmatige tijdstippen naar Brussel komen voor verblijven van 4 tot 6 weken tijdens welke zij op straat bedelen, waarbij zij jonge kinderen gebruiken om medelijden op te wekken;

Dat deze gezinnen nadien terugkeren naar hun woonplaats in het buitenland en worden gevolgd door nieuwe gezinnen met kinderen;

Dat andere betrokken gezinnen officieel gedomicilieerd zouden zijn in Brussel;

Dat de eenvoudige aanwezigheid van jonge kinderen hun dagelijkse inkomsten aanzienlijk verhoogt;

Overwegende dat uit het politierapport blijkt dat de betrokken gezinnen tijdens hun verblijf op straat slapen, meer bepaald in de buurt van de plekken waar zij bedelen;

Dat dit verschillende soorten hinder veroorzaakt in de onmiddellijke omgeving, waaronder de volgende:
- de gezinnen beschermen de plekken waar ze slapen door zich te omringen met een omheining van bouwhekken (blauwe en gele hekken) die ze bij bouwplaatsen in de omgeving halen ;
- de gezinnen vullen de omheining waarin ze slapen aan met kartonnen dozen die ze tussen de hekken plaatsen, maar ook als isolatie op de grond; aangezien de gezinnen er nog zijn wanneer de reinigingsdiensten 's ochtends langskomen, kunnen de dozen niet worden opgehaald en blijven ze op straat liggen, waar ze zich gedurende de dag verspreiden;
- de gezinnen verrichten hun behoefte in de straten en op de pleinen in de buurt van de plek waar ze slapen, waardoor talrijke hoekjes van de openbare ruimte worden vervuild met menselijke uitwerpselen en urine;
- de gezinnen laten op de plek waar ze slapen en in de directe omgeving heel veel voedselafval achter, wat ratten aantrekt; Team Herscham moet regelmatig een beroep doen op de reinigingsdienst om de plek schoon te maken (de reinigingsdienst komt gemiddeld één keer per week langs);
- bedelende vrouwen met kinderen zitten of liggen vaak de hele dag met matrassen en dekens voor gevels en etalages van winkels, soms zelfs in het midden van een straat of voetgangerszone, waar ze het verkeer van voorbijgangers hinderen;

Dat Team Herscham vaak heeft vastgesteld dat de jonge kinderen van de gezinnen in duidelijke en zorgwekkende hygiënische verwaarlozing verkeerden, wat, of dit nu opzettelijk is of niet, het medelijden van voorbijgangers vergroot, die daardoor geneigd zijn meer te geven aan bedelaars die vergezeld zijn van deze kinderen;

Dat leven en slapen op straat in alle weersomstandigheden, kou, regen, vochtigheid en zelfs bij grote hitte, schadelijk is voor hun fysieke en/of psychische gezondheid en leidt tot gezondheidsrisico's (onhygiënische omstandigheden, vermoeidheid, slaapgebrek) en directe fysieke risico's (verkeer, drukte, vallen, agressie) met zich meebrengt;

Dat slapen op straat hen blootstelt aan alle gevaren die zich in grote steden kunnen voordoen (diefstal, agressie, misbruik, ontvoering…);

Overwegende dat de politiediensten hebben vastgesteld dat na de inwerkingtreding van het vorige politiereglement inzake bedelen met kinderen van de Stad Brussel van 28 maart 2022, personen die gewoonlijk bedelden in het gezelschap van kinderen, vaak zijn blijven bedelen, maar zonder kinderen aan hun zijde;

Dat in 2024-2025, 20 processen-verbaal zijn opgesteld op basis van dit reglement;

Overwegende dat het verantwoordelijk maken van volwassen bedelaars bijdraagt aan de veiligheid van de kinderen die anders overdag de volwassene zouden moeten vergezellen;

Overwegende dat niet kan worden ontkend dat personen die op de openbare weg bedelen, zich niet in een veilige situatie bevinden, noch in beveiligde en hygiënische omstandigheden;

Dat het aan de gemeente toekomt om op haar grondgebied niet alleen de veiligheid van de bevolking in het algemeen te waarborgen, maar ook rekening te houden met bepaalde groepen daarvan, zoals in dit geval de kinderen die zich in de openbare ruimte bevinden;

Dat kinderen die bedelaars vergezellen in het bijzonder zich in een onveilige en onhygiënische situatie bevinden, die zij bovendien niet zelf hebben gekozen; Dat de plaats van kinderen niet op straat is;

Overwegende dat dit reglement niet bedoeld is om overtredingen te sanctioneren die reeds worden bestraft met straffen of administratieve sancties krachtens een wet, een decreet of een verordening, en met name de situaties bedoeld in de artikelen 433ter en 433quater van het Strafwetboek, of de artikelen 288 en 289 van het nieuw Strafwetboek;

Dat de vaststellingen van deze overtredingen zullen worden doorgegeven aan de bevoegde autoriteiten;

Overwegende dat jeugdbescherming in de eerste plaats niet onder de bevoegdheid van de gemeenten valt;

Dat de wetgever echter een gelijktijdige toepassing van de bijzondere en algemene bestuurlijke politie kan organiseren, en dat hij een bijzondere bestuurlijke politie kan invoeren die een voldoende volledig en gedetailleerd geheel van regels vormt, waardoor in dat geval de uitoefening van de algemene administratieve politie wordt uitgesloten;

Dat de algemene administratieve politie echter alleen wordt uitgesloten voor zover dit door de bijzondere wordt bepaald; Dat de geldende normen de uitoefening van de algemene bestuurlijke politie in dit geval geenszins uitsluiten;

Dat bovendien het feit dat veel kinderen zich op straat bevinden om mee te bedelen, aantoont dat de maatregelen die door de bevoegde autoriteiten op het gebied van jeugdbescherming zijn genomen, niet volstaan om, naast de openbare orde en hygiëne, de veiligheid te waarborgen van minderjarige kinderen die gedwongen zijn buiten te slapen, niet naar school gaan of hun dag doorbrengen met bedelen of het vergezellen van volwassen bedelaars;

Dat wanneer de gemeente algemene bestuurlijke politiemaatregelen neemt om de nog steeds bestaande problemen op te lossen en het in gevaar brengen van kinderen in de openbare ruimte te bestraffen, zij volledig binnen haar bevoegdheden blijft;

Overwegende dat gemeenten tot taak hebben de inwoners te laten genieten van de voordelen van een goed politiebeleid, met name wat betreft netheid, hygiëne, veiligheid en rust in de straten, openbare plaatsen en gebouwen;

Overwegende dat er maatregelen moeten worden genomen om de veiligheid te waarborgen van kinderen die een volwassen bedelaar op straat vergezellen;

Overwegende dat de verbodsmaatregelen gepaard gaan met preventieve maatregelen om de beperkingen die deze verordening oplegt te beperken;

Overwegende dat bedelen met kinderen verband houdt met armoede en dakloosheid, en dat het daarom aangewezen is de bevoegde autoriteiten aan te moedigen om de nodige maatregelen en initiatieven te nemen op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of op federaal niveau;

Dat deze maatregel wordt genomen voor een periode van twee jaar, om de noodzaak ervan te kunnen beoordelen, met name in het licht van de maatregelen die door de andere bevoegde autoriteiten zijn genomen, en om na te gaan of deze voldoende blijken te zijn om de vastgestelde problemen op het gebied van de openbare veiligheid te verhelpen;

Overwegende dat eraan moet worden herinnerd dat elke administratieve sanctie in verhouding moet staan tot de vastgestelde overtreding, in haar specifieke context;

Overwegende dat uit de politieverslagen en het verslag van de vzw BRAVVO blijkt dat de feiten van bedelen in het gezelschap van kinderen zich voordoen in een gebied dat zich uitstrekt van het Centraal Station tot de Vismarkt en van de Kruidtuinlaan tot de Lemonnierlaan, alsook in de Louizawijk;

Dat deze zones overeenkomen met belangrijke commerciële en toeristische gebieden met veel passage;

Overwegende dat uit de vaststellingen van de politie en de vzw BRAVVO blijkt dat de overgrote meerderheid van de personen die bedelen in gezelschap van kinderen voornamelijk in de Vijfhoek verblijft en slaapt;

Dat de plaatsen waar bepaalde gezinnen verblijven, de straten zijn in de omgeving van de plaatsen waar zij bedelen;

Dat, rekening houdend met mogelijke verplaatsingsverschijnselen, de toepassing van dit reglement beperkt moet blijven tot de Vijfhoek en de Louizalaan;

Overwegende dat op basis van de vaststellingen van de politiediensten en de vzw BRAVVO, elk opdringerig, agressief of intimiderend gedrag ten aanzien van voorbijgangers op het gehele grondgebied van de stad eveneens moet worden verboden;

Dat bedelen niet bij wet verboden is en dat het uitoefenen ervan wordt beschermd door artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat het recht op privacy waarborgt;

Dat moet worden vastgesteld dat de Raad van State in zijn arrest nr. 227.729 van 6 januari 2015 heeft geoordeeld dat:

“bedelen op zich niet kan worden beschouwd als een verstoring van de openbare orde, ook al veroorzaakt het onbehagen bij de bevolking; dat het echter op bepaalde plaatsen, op bepaalde tijdstippen en onder bepaalde voorwaarden kan worden verboden, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel”

Overwegende dat de maatregel beperkt is in die zin dat alleen het bedelen met kinderen en agressief, opdringerig en intimiderend bedelen wordt beoogd;

Op voorstel van het College van Burgemeester en Schepenen,

BESLUIT :

Artikel 1 - Verbod op bedelen met minderjarigen

1§. Het is verboden te bedelen met een minderjarige onder de 16 jaar in de volgende gebieden:
- “de Vijfhoek”, begrensd door de R20, d.w.z. de kleine ringweg rond de wijk, die is inbegrepen in het gebied;
- het Louizaplein en de Louizastraat vanaf het Louizaplein tot aan de kruising met de Vleurgatsesteenweg;

Voor de toepassing van deze verordening wordt onder bedelen verstaan: het vragen van hulp en bijstand aan voorbijgangers in de vorm van giften.

§2. Wordt uitgesloten van het toepassingsgebied van dit reglement: elke situatie die een overtreding vormt die bestraft wordt met straffen of administratieve sancties, vastgesteld door of krachtens een wet, een decreet of een verordening, en met name de artikelen 433ter en 433quater, of de artikelen 288 en 289 van het nieuwe Strafwetboek.

Artikel 2 - Preventie

Bij een eerste contact, is elk lid van het politiekorps ertoe gehouden om de bedelende persoon die vergezeld is van een minderjarige onder de 16 jaar zoals bedoeld in artikel 1, te informeren over:
- het verbod om te bedelen met een minderjarige onder de 16 jaar op het grondgebied van de Stad Brussel;
- de schoolplicht van kinderen van 5 tot 18 jaar, waarvoor hij/zij verantwoordelijk is;
- de opdrachten van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de Stad Brussel;
- het recht om voor kinderen van 2,5 maanden tot 3 jaar, op een opvangplaats bij de Stad, waarbij het geheel van de opvangkosten (FBO en luiers) door de Stad wordt gedragen;
- het recht om elk kind van 3 jaar tot 18 jaar te kunnen inschrijven bij een school van de Stad en om het geheel van de schoolkosten door de Stad ten laste te laten nemen (met inbegrip van het middagmaal in de basisschool).

Artikel 3 - Begeleidende maatregelen

§ 1. De Stad versterkt het straathoekwerk en preventie om proactief het beoogde publiek aan te spreken om hen bewust te maken van het belang
- van het voorzien in een veilig levenskader waarin kinderen zich kunnen ontplooien,
- van het voorzien in de noodzakelijke voorwaarden die nodig zijn voor een goede ontwikkeling van het kind,
- van opleiding en de schoolplicht

en om hen een luisterend oor te bieden, steun en een globale psychosociale begeleiding om hun sociale integratie te bevorderen en hen toegang te geven tot hun rechten.

§2. De Stad waakt erover dat haar eerstelijnsdiensten deze problematiek in hun praktijken integreren en dat ze alle informatie geven over de belangrijkste sociale bijstandsdiensten.

§3. De Stad garandeert dat alle kinderen van 0 tot 3 jaar waarvan de ouders bedelen, een plaats krijgen in één van zijn opvanglocaties en neemt alle kosten voor deze opvang ten laste (FBO en luiers).

§4. De Stad garandeert op elk moment van het jaar aan kinderen van 3 tot 18 jaar waarvan de ouders bedelen, dat zij zich kunnen inschrijven in één van haar scholen en neemt het geheel van de schoolkosten voor haar rekening (met inbegrip van het middagmaal in het basisonderwijs).

Artikel 4 - Bijstand

De politiediensten gaan systematisch over tot de aanmelding bij de bevoegde jeugdbijstandsdiensten, van elk kind dat een volwassene vergezelt bij het bedelen op straat dat in gevaar verkeert.

Artikel 5 - Verbod op agressief, opdringerig en intimiderend bedelen

Het is op het gehele grondgebied van de Stad Brussel verboden om te bedelen met fysieke of verbale agressie, of op een opdringerige of intimiderende manier.

Artikel 6 - Sancties

§1. Overeenkomstig de procedure vastgelegd in de wet van 24 juni 2013 betreffende gemeentelijke administratieve sancties, kan een administratieve boete van maximaal 500 euro worden opgelegd aan eenieder die de bepalingen van dit reglement overtreedt.

§2. Wat betreft het in artikel 1 van dit reglement vastgestelde verbod, kan een sanctie alleen worden opgelegd indien de in artikel 2 van dit reglement bedoelde informatie vooraf is verstrekt.

§3. Wat betreft het verbod bedoeld in artikel 1 van dit reglement en overeenkomstig artikel 4, §2 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, zal bij het opleggen van een sanctie altijd de voorkeur worden gegeven aan lokale bemiddeling.

§4. De in dit reglement voorgeschreven administratieve boetes kunnen worden verhoogd in geval van recidive binnen 24 maanden na het opleggen van een administratieve boete, zonder dat deze ooit het bedrag van 500 euro mogen overschrijden.

§5. Eenieder die de bepalingen van dit reglement heeft overtreden, moet de situatie onmiddellijk regulariseren. Daartoe volgt hij de eventuele aanbevelingen van de politie of van bevoegde ambtenaren die belast zijn met het handhaven van de openbare veiligheid, rust, netheid en/of hygiëne.

§6. De politiediensten zijn belast met het toezicht op de naleving van dit reglement.

Artikel 7 - Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking bij de publicatie ervan en is geldig voor twee jaar. Na afloop van deze periode wordt de maatregel opnieuw geëvalueerd.

Bijlagen :